

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinshemii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 1

urn:nbn:de:bsz:31-103771

Comm. in Curtium. lib. 7. c. 11. n. 27. 28. 29. & 1. 8. c. 1. n. 1. 4. 5.

rum in conspectum colloquiumque barbari. sic alibi hoc verbi eodem significato in Curtio. mox eadem recte legi puto in recentioribus, *petram traderes*, non *tradere*. consequenter etiam pro *inituro*, legam *initurus*. nam & eam vocem haud commodam hic esse, vidit etiam Scbifius, mutauitque *initurum*, non inepte. Mihi tamen etiam Ms. fauere comperio.

7, 11, 27. *ILLE QVAMQVAM*) Recte vidit Raderus, pronomen ad Alexandrum pertinere, quem iam adierint isti oratores, nam Acidalio, qui ad Cophen referebat, immerito suspecta fuit hæc lectio.

7, 11, 28. *VERBERIBVS AFFECTOS*) Id enim solitum ante crucem ostendit Lipsius de Cruce 2, 2. & 3.

CRUCIBVS) Arrianus longe diuersa à Curtio tradit, nihil enim de cruciariis, sed multas ibi multorum vxores & liberos captos, atque inter has etiam Roxanem, quam postea rex duxit in vxorem, Oxyartæ filiam, de qua Strabo lib. 11. Curtius 8, 4, 25. & alii in Syfimithræ petra, longe alia ab hac, postea capta, prodiderunt. Arrianus omnia fere in vnum contulit, & vnum chaos confecit. Raderus.

7, 11, 29. *ESSET EI*) Melius, quæ *apposita est ei*. Acidalio. Possent tamen & vulgata lectio defendi, eadem ratione qua defensa est supra 7, 5, 29.

8, 1, 1. *ALEXANDER*) Liber hic Curtii ordine octauus, omnium longe nobilissimus, & rerum maiestate admirandus, & argumenti varietate iucundissimus, & fortunæ casuumque admirabilitate plane stupendus est. Raderus.

8, 1, 4. *PRÆDA*) Hanc vocem male à Modio eiectam restituit Acidalio. Sic apud Liuium 2, 50, 3. *Fabiis pecora prædantibus aliquoties, velut casu incidissent, obuiam acta &c.* & apud eundem 28, 33, 3. *arte Scipionis Hispani in conspecta procul pecora, velites in Hispanos præda occupatos incurrere.* Sic Ibancus cum Græcis insidiis eadem ratione collocasset, *illis prædam rapientibus inopinatus aduenit, & Protostratorem cepit.* Nicetas lib. 3. de Alexio. *Quibus locis omnibus, in simili narratione præde vocabulum comparat.* Sic & Anglos vicerunt Scoti An. Chr. MDXLV. *Rec. Anglic. Annal.* Interdum tamen contrarium euenit, vt eiusmodi insidiatores suis artibus caperentur. Sic apud Frontin. 3, 10, 6. & 7. *Viriatu Segobrigenses, Scordisei Lucullum Heracleæ duarum paruum præsidio præpositum (estne leg. suarum: an duar. cohortium?) deciperunt: quos pecora abigere simulantes, fugam deinde mentium in insidias deduxerunt.* Eodemque fere modo Hispani in obsidione Baroli, cum Galli inuisissent pecora in campos Cerignolæ deduci, dispositis insidiis ea rapere aggressi sunt, magnamque Gallis insequentibus intulissent cladem, nisi fortuito casu consilium eorum in contrarium vertisset. Vide Iouium in Camillo.

8, 1, 5. *CVM OMNIBVS INTEREMERVNT*) Aliter paulo hæc Arrianus 4, 3, 9. vt ex collatione horum auctorum est cognoscere. non enim alia causa eum aduoco, quam vt moneam n. 10. apud eum legi: *ἡγὶ ἐν τῷ τοῖς Πείθω πὶ τῷ Σωπλίης, ἐπὶ τῆς βασιλείης Ἡραπέας τοῖς ἐν Ζαχάρωις περὶ γαίης &c.* vbi primo *velim τῆς ἐν Ζαχάρωις.* Zaria spa enim erant Bactrianæ caput, consentaneum igitur tam ibi, quam in aliis præcipuis urbibus habuisse Alexandrum suam rem priuatam, Curatoresque rei dominicæ, vt posteriora secula vocauerunt. Idque exemplo regis Persarum: cuius in omni imperio passim erant *σαδομοὶ βασιλείης*, siue mansiones *regiæ*. Herod. 5, 52. nam de regis per prouincias sparsis supra ad 5, 8, 1. dictum. Talis igitur ille Pithon fuit: non ergo numerandus in his, qui inuoluntatis causa ibi relictam, quod fecerunt interpretes: sed credendum præter eos, ibi fuisse Pithonem, & qui adiicitur, Aristonicum citharædum, qui quacunq; de causa ibi tum morari potuit.

8, 1, 7. *BERDES*) Acidalius hic legit *Penides*: Poptna *Menides* ex 7, 6, 12. vbi nota nostra. Sabellicus in Enneadibus retinet *Berdes*; sed sequentia *Scythas super Bosporum colentes*, falsi damnat, eo quod procul à Bosporo res tum gererentur. Quam tamen rationem haud esse magni ponderis, facile deprehendes inspecto superiori loco 7, 6, 12.

8, 1, 8. *PHIRATAPHERNES*) Non recte hic à quibusdam confunditur, cum alio cognomine Hyrcaniae Satsapa, qui perpetuo in fide mansit, in quam hic iamprimum venit.

CHORASMAIS) Cur non amplectar hanc vocem, ex Mss. satis feliciter erutam à Radero? Nam illi, Modiani inquam, & Constantiensis, habebant: qui *Choras praerat Massagetis & Dahis regionum confinio adiunctus &c.* Quam quidem scripturam etiam in ultimo vocabulo retinui. Sensus: debellatis Massagetis & Dahis, finitimus eorum Phirataphernes qui Chorasmais praerat, misit legatos. Porro firmatur mentio Chorasmiolorum hoc loco, etiam ex Strabonis lib. XI. in quo tradit ad eos quoque inter istas turbas confugisse Spitamenem ut ita illi quoque eius causae iligati, transiturum ad se belli incendium missa legatione anteverterint.

8, 1, 9. *REGIS SVI FILLAM*) De hac loquitur Plutarchus cap. 181. Hunc autem potius regulum quendam Scytharum fuisse consentaneum est; quam regem: ut omnia in maius efferentes Macedones vocauerunt. Nam certum est maximas illas Scythicas gentes formidatasque cunctis maioribus, Alexandro quoque illi magno, fecit Pompeius, Corneliusque testati sunt, evitatas. Hist. Misc. 12, 19.

8, 1, 10. *BAZARIA*) Nusquam extra Curtium hanc regionem apud vllum scriptorem reperio; neque enim est Bazra Arriani 4, 5, 11. Raderus.

8, 1, 11. *FERARVM GREGES CLAVSI*) Vide Brisson. de regno Persar. lib. 1. p. 53. Apud Romanos *Vivaria aprorum, ceterorumque sylvestrium, primus rogati generis inuenit Fulvius Ippinus, qui in Tarquiniorum ferarum pascere instituit, nec diu imitatores defuere L. Lucullus & Q. Hortensius.* Plinius 8, 52. qui tamen 9, 56. eundem appellat *Fulu. Hirpinum*, quod praefero.

8, 1, 13. *ALEXANDER*) Nam studiosissimus venationis fuit: adeoque dies totos à prandio in ea absumpsit, Plutarchi. cap. 39. Idque ex more gentis. nam apud Macedonas neminem in cana accumbere solitum qui aprum extra vela non iniremisset; verum sedentes cenasse, quoad feram consecissent: ideoque Cassandrium iam natum annos quinque & triginta, sedentem cum patre cenasse, quod nondum defungi eo certamine potuisset, quamvis & validus & peritus venator, ex Hegesandro Athenæus 1, 11. narrat. Eodem pertinet, quod de Leonnato & Menelao supra ad 6, 6, 14. notauimus. De venatione autem in genere, multa collegit Dempst. ad Rosin. 2, 7. & Tiraquel. in de Nobilitate.

8, 1, 14. *QVI POSTEA REGNAVIT*) Eadem verba infra 9, 5, 21. de Ptolemaeo recurrunt. utrobique suspecta habet Sebisius, cui non adsentior: qui sciam & aliis ab auctoribus viris illis hunc characterem apponi. Arriani. 5, 2, 17. *Σέλιου & πῶς ἰταίρων, ὁ βασιλεύσας ὑπέργη.* Plutarch. Alexand. cap. 69. *Θάϊς, ἢ Πέλιμαίης & βασιλεύσεντ' ὑπέργη ἰταίρω.* Suidas in *Μερόσις ἀδελφὸς Ἀντιγῆν & μετὰ ταῦτα βασιλεύσεντ'.*

VENABVLVM OBIICERE) Eorum qui pro Regibus suis ita obicerent feris corpora, varii euentus aliquot exempla leguntur. Nam referente Constantino Porphyrog. in libro *περὶ ἡμετέων*, themate primo, Polybius scripsit Cappadociam habere nomen hominis Persae, cui donata fuerit, quod leonem in venatione in regem irruentem, acinace occupasset. Teribazus duobus leonibus sic occisis Artaxer-

xcm

xem exemit discrimini, eoque summum inter amicor gradum promeruit. Diodor. 15. 10. Contra Basilius Macedo Græcorum Imp. cum in venatione à ceruo sublatus, & incisa zona quam cornua comprehenderant, vnus ex stipatoribus liberasset, salutis suæ auctorem, ob districtum velut in se gladium, capitali affecit supplicio. Zonaras: Alexander Hermolaum verberari iussit, quod aprum quem rex ferire destinauerat, occupasset, infra 8. 6, 7. hic Lysimachum cum indignatione rejecit: eiusmodi auxilium velut exprobrationem ducens timoris aut infirmitatis. Huius autem pugnam cum leone, si recte conijcio, intelligit Plinius 34. 8. 20. his verbis: *Idem Lysippus, fecit. Alexandri venationem quæ Delphis sacrata est. vt ex Plutarcho cap. 73. perspicue colligitur. Quam venationem, vt ibidem traditur, spectauit & legatus Laco exclamauitque; macte Alexander illa cum leone de regno pugna.* Quæ præclari acuminis verba cum pro iure suo non intelligeret Patricius Senens. de regno 2. t. fundamentum fecit alienissimi theorematism. sunt etiam qui hanc causam proferant, cur in numis Leoninam pellem expresserit; sed sunt alia potiores.

A SEMET VNO) Multi nominantur, qui leones occiderint soli. Samson, Dauid, atque nonnulli ex eius heroibus, item Hercules neminem latent. Præter hos autem & quorum in superiore nota sit mentio, fertur Peredeus quidam Langobardus Constantinopoli in spectaculo populi coram Imperatore leonem miræ magnitudinis occidisse. Paul. Warnefrid de gestis Langob. 2. 30. Polydamas Scotus læus leonem in Olympo monte inermis confecit. Pausan. lib. 6. & Suidas. Alcathous Pelopis F. Clitharonium leonem interemit, vt Megarensium regis filia nuptiis potiretur. Pausan. in Atticis. Acilius Glabrio consul iussu Domitiani in Iuuenalibus ludis immanem leonem interfecit. Xiphil. in Domit. Idem accidit Constantino Magno, iubente Galerio, vt testatur Cuspinianus. Leonem etiam occidit Romanus qui postea Constantinopoli imperauit, cum imperante Leone VI. classis præfecto seruiret, vt idem auctor tradit. Haraldus Danorum postea rex cum Byzantium profugisset homicidii falso insimulatus, leonique obiectus, cum interemit. Polydor. Virg. lib. 8. Non minus notum est Hermannii Grün, Consulis Coloniensis periculum & robur. Paris gloriæ sunt, quod Perdiccas Alexandri comes, in leonæ speluncam ausus ingredi, cum illam non reperiret, catulos extulit. Ælianus hist. var. 12. 39. & quod Olaus 5. 21. scribit, comitem quendam Holfatiæ (Henricum cognomento Ferreum indigitat: Cranz. Saxon. 9. 24. vide) iuba arripuisse leonem ab æmulis emissum, atque in caueam reduxisse. item Polonum quendam inspicientem Matthia Conuino Vngariæ rege leoni libero & famelico cibum eripuisse. In Dariene multi leones ab incolis & Hispanis, singulos à singulis interfectos scribit Lopez de Gomara, in Hist. Gener. delle Indie cap. LXVII. f. Sed ait leones ibi parum generosos nasci.

8. 1. 15. *AD OSSA LACERATVS*) Vnde Plutarch. in Demetrio cap. 34. *Fenerunt ad Lysimachum aliqui ab Demetrio legati, quibus ille per otium alas in cruribus & brachijs suis leoninorum unguem cicatrices ostendit, exposuitque suam cum leone pugnam, quam ab Alexandro rege (vides in hoc differre à nostro) cum illo conclusus conseruauit.*

8. 1. 17. *FABVLAM*) Tamen in hac opinione sunt Iustinus 15. 3. 7. & Plinius 8. 16. 27. Val. Max. 9. 3. 1. ext. citati à Popma ad h. l. quibus adde Senecam de ira 3. 17. 3. & de clem. 1. 25. 1. & ibi Lipsium. Zamosius in analectis Dacic. pag. 39. & Lazijs pag. 447. m. rem firmant numis Lysimacheis 1. 5. qui adhuc inueniuntur. Pausanias lib. 1. ita scribit: *Alexander ira incensus Lysimachum in eandem cum leone caueam iuueni inisset: sed cum ab eo feram exanimatam intellexisset, admiratione virtutem eius profectus est.* His ad stipulari credas Æmilium Probum in Lysimachi vita, si Patricium Senens.

lib. 8. cap. 1. num. 18. 20. 21. 25. 26. 28. **Comment. in Curtium.**

Senens. 1. 11. sequaris : mihi quidem vitam Lyfimachi Probo scriptam nunquam videre contigit.

8, 1, 18. **AUT SINE**) Restitui locum interposita particula diuidente. nam Pal. 1. habebat; *baud sine*. duplex ergo fuit Macedonum scitum : ne pedes venaretur, neue sine delectis amicorum. ex vulgata lectione male interpolata nasceretur sensus, prohibitum venari peditem sine amicis, equitem venari licuisse.

8, 1, 20. **HIC ERAT**) Nomini Cliti subiungit hoc *ἡνέκα* ut dignosceretur ab aliis Clitis eius coætaneis. Fuit enim Clitus Bardylei filius, qui inter initia Alexandri desciscit à Macedonibus, apud Arrian. 1. 2, 1. Fuit & alius cognomine *candidus* ὁ λευκός κηλόμενος, homo supra modum arrogans & elatus, apud Athenæum 12. 9. Ad quem fortasse pertinet quod Plutarch. de fort. Alex. 2, 12. scribit, paucis Græcorum nauibus depressis Neptunum audire voluisse. nam ad Curtianum sane non pertinet, qui nec Alexandro superfuit, nec ante vel sub eo tam immanis arrogantiae fiduciam aut occasionem habere potuit. Ad illius autem differentiam noster ille Dropidis filius videtur dictus *niger* ὁ μέλας, apud Diodor. 17. 20. vnde sic apud Plutarch. in vita Alex. cap. 26. olim notavi legendum, quo loco nunc exstat ὁ μέλας. Aliis vitiose scribitur *Elytus*, vt Dressero Millen. IV. pag. 340. quietiam in tempore errat.

NUDO CAPITE) Nempe galea priori ictu iam perfecta. Vide Plutarch. cap. 25. Cuius, vt & Arriani Diodoti que dissonantias qui cognoscere volet, ab ipsis petere poterit.

8, 1, 21. **HELLANICE**) Cliti forem *Lanicen* vocat Ælianus de var. histor. 12. 26. quomodo & Arrianus 4, 11, 12. Athenæus vero 4, 1. *Lacnicen*. vbi refert Proteam, ex Proteo filio illo Lacnicen oriundum quæ Regis Alexandri fuit nutrix, fuisse valde bibacem. Popma. Ego ita sentio Hellanicen fuisse vocatam fortassis à victoria aliqua, quam quidam priorum Macedoniarum regum de Græcis reportauerit, idque nomen postea seu more gentis (quod hodie nobis Græcisque etiam est vfitatissimum) seu quo alio casu, capite minutum fuisse. Celebratur & eiusdem etymi historicus Hellanicus, quem Stephanus de urbibus, alique citant.

8, 1, 25. **IN ILLYRIOS**) Non potest sentire Curtius de bellis post Philippi mortem ab Alexandro contra Illyrios gestis: multo minus de eius profectio-
ne in Illyricum; quo tempore cum patre simultatem exercuit. Nec sane alia eius reperiuntur ibi gentium bella. Nisi forte capiendum hoc de expeditione in nescio quos Medaros, quibus hærente ad Byzantium Philippo bellum clademque intulit: quamquam id videatur accidisse ante Chæronense prælium: Curtius autem victos Illyrios dicere post illud. Plutarch. Alex. cap. 14. vide.

8, 1, 26. **SAMOTHRACVM INITIA**) *Fama est in Samothrace iniuriam cum Olympiade Philippum, quem esset ipse cum adolescens, illam item puellam parentibus orbam amasse &c.* Plutarch. Alex. cap. II. De eotempore, opinor, Alexander hic loquitur. Pater enim ipsius ea ætate hæc egerit, qua hic res maximas iam gesserat.

8, 1, 28. **EVRIPIDIS CARMEN**) Ex Euripidis Andromache, versu 693. sunt verba Pelei. Ceterum hoc Cliti iudicium refutat Gruterus discurs. in Tacit. cap. 1. §. 6. & cap. 32. omnia ex principis fortuna pendere demonstrans, qua de re & supra dictum ad 3, 2, 1. Locum eum Euripidis alludit iudicio Victorii Var. Lect. 28, 22.) Cicero pro M. Marcello cap. 2. *bellicas laudes solent quidam extenuare verbis, easque detrahere ducibus, communicare cum multis, ne propriae sint imperatorum.* Certius autem Iulianus in Cæsaribus, in examine Alexandri: *Non enim sicut in ædificationibus, quæ publicis impensis sunt, accidit, quibus aliorum opera & sumptus ad exitum perductis, opus*
alite.

aliterius, qui ei præest nomine inscribitur, licet in eius conscriptione minimum laboris impenderit, ita isti aliena egregia facta sibi adscriperunt. Aperte autem illo eiusdem scripti festi-
uissimo loco, ubi Alexander ait se Mallorum urbem diruisse; *Minime vero tu beate, in-
quis Silenus, quippe iacebas quemadmodum Hector ille Homericus, sensim deficiens, & ani-
mam agens; alij vero pugnabant & vincebant. Nempe nobis ducibus hoc fiebat, inquit
Alexander. Qui fieri poterat, inquit Silenus, ut te sequerentur, cum parum abesset quin
mortuus esses?* Deinde ex Euripide hæc cecinit:

Male quam positum est in more apud Græcos,

Cum exercitus tropæa de hostibus ponit &c.

Adhæc Dionysius: *Desine, inquit, o patercule, ista loqui, ne te eodem isto, quo Clitum, mala
afficiat.* Iacobus Nicolaus Lœntis miscel. epiph. 5, 17. sugillat Curtium, quod hunc lo-
cum Eurip. male expresserit: sed ille, iudicio Popmæ, non animaduertit *Intercipi* hic
significare totum capi, ut exponit Donatus in illo Terentii Eunuch. act. 1. Sc. 1.

quod nos capere oportet, hæc intercipit. Ceterum similem sen-
tentiam profert nescio fabulosus an verus Androgeus apud Galfrid. hist. Britan. 4, 9.
*Inspicientia obducitur, qui commilitones, quibus triumphat, iniuriis vel contumeliis infestat.
Non enim est vilis duxis victoria: sed illorum qui sanguinem suum pro eo pugnando dif-
fundunt.*

8, 1, 29. *REGVM NOMINA*) Regum vocabulo etiam ceteros im-
peratores intellige. saltem enim regum tantum non etiam aliorum prætorum nomina
tropæis inscribi. Vnicum ex plurimis exemplis adducam, alias etiam obseruatu di-
gnum. Polybius 2, 2. &c. narrat cum Ætoli Mydionios obsidione premerent, tamque
dies instaret qua nouum prætorem creati oporteret, eum qui hætenus res administra-
set petiuisse, ut capta urbe & præda administratio & armorum (tropæi) inscriptio sibi tri-
bueretur: alios, maxime qui cum honorem peterent, contra nisos, æquum censuisse,
ut eius illud decus foret, quo imperante occupari urbem contingeret: tandem pla-
cuisset Ætolis, ut futurus Prætor ius prædæ administranda, & arma inscribendi, cum prio-
re communicaret. Interim insperato subsidio liberati Mydionii, cum Ætolos cum cla-
de reiecissent, tropæumque de iis statuere vellent, cognitæ eorum consilio, itidem de-
creuerunt, ut & præsentis Ætolorum prætoris nomen exprimerent, & successoris
eius.

8, 1, 31. *IUNIORES SENESQUE*) Iuniores pro Alexandro eius-
que rebus gestis pugnabant, seniores pro Philippo: quous ad suam ætatem summam
gloriam trahente, & sane non facile dictu fuerit, quorum sententiæ standum putes.
Pro iis quæ mox sequuntur *orta contentio est & Rex, melius rescribas ex manuscr. orta
contentione rex &c.*

8, 1, 32. *NIHIL EO REMITTENTE*) Sic olim legit Acidalius,
quo nec viso idem coniecimus: & Raderus expressit. Ceterum assentior Plutarcho
cap. 71. de discrim. adulat. & amici: *non tam ebrietatem fecisse, quod ita grauer com-
motus Clitii oburgatione fuerit Alexander, quam quod multis coram testibus eam usurpauit:
si tamen addas quod Curtius hic notat, obstinatam eius perniciam, & continuatio-
nem odiosissimæ cantiuerculæ.*

8, 1, 33. *THEBARVM EXCIDIO*) Quod memorant Plutarchus in
Alexandro cap. 20. & Demosthene cap. 32. Arrianus 1, 3, 15. Polybius 4, 23. Iustinus 17,
4, 7. Diodorus 17, 9. &c.

8, 1, 34. *QVVM VICT. ARB. AGIS*) Recepti omni-
no lectionem Acidalii quam ex membranis eruit, quæ sic habebant: *At cum
victoriae arbitrium magis præcipuum fuerunt. ynde Modius fecit: At victorie manu
præ-*

premiū ferunt, quem deinde secuti sunt editores: ego cum Raderō sequor Acidaliū.

8, 1, 35. *MIHI ADTRIBVIS*) Vt mos principum, inuisos sibi periculis obiectandi. Vide Grut. disc. in Tacit. cap. 35.

8, 1, 36. *ATHARIAS*) Diodorus 17, 27. in genere veteranis hoc tribuit. De nomine Athariæ dictum supra ad 5, 2, 5. est & Atarras supra 6, 8, 19. quem pro eodem hoc nomine habeo.

8, 1, 37. *AVVNCVLVM TVVM*) Alexandrum Epiri regem inteligit, cui cognomentum Molosso [hoc est Epirotæ] fuit. Is bellum pop. Romano facturus cum in Italiā transfret, dixit, se quidem ad Romanos, quasi in *avdporim*, Macedonem ire ad Persas, quasi in *avdporim*, ut tradit A. Gellius 17, 22. Popma. Dictum id Alexandri etiam alludit prior Curtio Liviū 9, 19, 11. *Nec illo sepe, etiamsi prima prospere evenissent, Persas & Indos, & imbellem Asiam quæssisset, & cum faminis sibi bellum fuisse dixisset: quod Epiri regem Alexandrum maritimo vulnere ictum dixisset ferunt, sortem bellorum in Asia gestorum ab hoc ipso inueno cum sua conferentem.* Iam dudum enim Grecis innotuerat homines Asiaticos molles & ignavos esse. Ergo apud Lucian. in dialog. 12. mortuor. Hannibal: item dialog. 14. Philippus pater obiciunt Alexandro facilem ex imbelli genere victoriam. quorum hic etiam Clearchi exemplum suggerit, quo duce decem millia Grecorum ingentes barbarorum copias propulsauerunt, quam rem Xenophon secundo & seqq. libris *avap̄ar*. prolixè & disertissime narrat. Sed & iam ante ad Thermopylas Xerxis agmina palam fecerunt, se quidem multos homines esse, et paucos viros. Herod. 7, 210. quod dictum paucis muratis ipsi Xerxi tribuit Front. strateg. 4, 2, 9. Feminarum autem vocabulo imbelles & timidos notant, quod eas natura his ingeniis corporibusque fecerit. Silius 14, 130. de Siculis Romano militi occurrentibus:

Femineum credas maribus concurrere vulgum.

Inde legitur Scfostris Ægypti rex domitis longe lateque gentibus, tropæa in quibusque finibus erexisse, membris maribus insignia, ubi fortiter repugnatum esset; alia femineis. Herodot. 2, 102. inde contumeliæ causa virorum nomina frequenter detorta reperiuntur in muliebrem terminationem: in qua re constituisse Messalini scomma in C. Cæsarem, ut nimirum *Caia Cæsarem*, pro *Caio* vocauerit, haud vana, ni faller, conjectura deprehendi ad Tacitum 6, 5, 1. Quem locum quasi data opera luculentissime exponit par Luitprandi acumen, in cunuchum exercitui Greco præpositum, in eius legatione ab Othonibus ad Nicephorum: *Cui exercitui, ut puto, ad contumeliam vestram, hominem quandam, sed quandam eo dixi, quia mas esse desit, mulier fieri non potuit, præposuit.* ubi vides idem latere in his verbis ita coniunctis homo quædam; quod in illis Messalini *Caia Cæsar*: illaque Taciti, quasi incerta virilitatis, paulo plaribus hic explicari. Sic apud Iosephum antiquit. 14, 28. Sosius regem Iudæorum pro *Antigono* vocat *Antigonam*: apud Simocattam 3, 8. Varamus Hoi misdæ dux, à quo missis femineis vestibus pauoris in simulatus fuerat, regi suo par referens, eum in epistolæ superscriptione *Chyrosæ* non filium, sed filiam infami irrisione nominat. Eiusdem farinae est ingeniosum illud apud Ciceronem de Orat. 2, 68. *Cum Q. Opimius consularis, qui adolescentulus male audisset, festino homini Egilio, qui videretur mollior, nec esset, dixisset; Quid tu Egilia mea? quando ad me venis cum tua colu & lana? Non pot, inquit, audeo. nam me ad famosas retui mater accedere.*

8, 1, 38. *TEMERE IACTIS*) Ita melius cum quibusdam Mss. quam cum vulgo, *actis*.

REX PRESSIT) Inclementer abiecerunt voculam *rex*, quam adiungi verbo sequenti æquius erat, ut *repressis* scriberetur. Acidalius.

Comment. in Curtium. lib. 8. c. 1. n. 40. 41. 48. 52. & c. 2. n. 1. 2.

8, 1, 40. *IVRG ANTES*) Optime iuncta hæc, iurgantes monentesque nec adfentior Acidalio rescribenti iurgentes.

8, 1, 41. *DEFENSVM*) Monet hic locus, vt in hac historia corrigam insignem illum Orofii 3, 18. Clitus cum in conuiuio fiducia amicitie regis, aduersus regem, sua opera patri Philippo preponentem, memoriam patris tueretur, ab offenso frustra rege venabulo transfossus, commune conuiuium moriens cruentauit. Vides in nonnullis diuersum abire à Curtio; tum omnia in Alexandri inuidiam intendere. Sed ista mitto: illud autem ab offenso frustra rege, ineptum est. fuit ab defenso, quod mutauit qui historiam defensi ad Granicum ab Clito regis hic tangi non animaduertebat.

8, 1, 48. *SPATIVM ANIMO DET*) Iuuenal. Sat. 6, 222.

Nulla vnquam de morte hominis cunctatio longa est.

Langlæus Semestr. 11, 2. hoc & aliis exemplis ostendit, iratum principem non debere de capite hominis statuere.

8, 1, 52. *HASTA TRANSFIXIT*) Orofius 3, 18. venabulo transfossus facit; quidam apud Arrian. 4, 2, 9. *hæsta*; alii *sarissa*: Seneca de ira 3, 22, 8. *laxica*. Plutarchus cap. 92. *αἰχμή* vocat. Sed *δοξῆνος* Lucian. in dial. mortuor. XIV.

AD PHILIPPVM) Pal. 1. vna voce auctior; ad Phil. pergem: forte fuit ad Philippum regem. quippe quem præfers Alexandro regi. Illis i nunc &c. respicit Curtius Virgilium 2, 547.

*referes ergo hæc & numius ibis
Pelide genitori: illi mea tristia facta,
Degeneremque Neoptolemum narrare memento.*

Affinia sunt Marcelli accusatoria ista in Thraseam apud Tacit. 16, 28, 6. *Non illi consilia hæc, non magistratus, aut Romanam urbem videri. Abrumperet vitam ab ea ciuitate, cuius caritatem olim, nunc & aspectum exuisset.*

8, 2, 1. *TRANSACTA PERPENDIMVS*) Gnome insignis quam eandem à Menandro expressam ad Tacitum, Taciti Salus notauit, dignam cum ipsa Taciti iterum hic notari, vt & Curtii cum suis, & hæc cum Curtii contendatur, lucem à se inuicem lucaturæ vniuersæ. Menander, vt Stobæus citat:

*Ὅσδ' εἰς ἔξινδερ' ἰξυμαερίων, πόσος
Ἀμαγνήτῃ τὸ μίγδ' ὄ, ὕσ' ἔγγ' ὀ' ὄρ'.*
Peccando, molem nemo peccati videt;
Commissa demum, mente fera perspicit.

Tacit. 14, 10, 1. *A Cesare perfecto demum scelere magnitudo eius intellecta est &c.* Quid autem ni Lipsii etiam ipsius adscribam? non hercule venuste minus elatam, & quam spreuisse sane cuius nefas, religio autem mihi sit vel præteruisse. Ille ibidem: *Currinus ad scelus præcipites, quod sedente impetu, veris mox pretiis astimamus.* Acidalius.

QUIPPE REX) Egregia narratio, & plane vt fieri voluisset Lucianus, de conscribenda historia: vbi dicit scriptorem rerum nullos in mentionem earum adferre debere adfectus, neque angere, exempli causa, in describenda Cliti cæde, dummodum perspicue exponit. hoc enim velle videtur eo loco Lucianus: nam interpres, aliud.

8, 2, 2. *IMMODICA LIBERTATE*) Haud postremi nominis politicus, de iure Mai. 3, 13. hoc interpretatur de Alexandro, qui sit abusus licentia absoluta: ita inuertitur quasi ex proposito Curtii sensus. Fraudi forsitan fuit, quod in quibusdam impressis sic distinguitur. *Videbat tunc immodica libertate abusum. Sed alioquin egregium &c.* Vt videas vna sepe distincti iuncta luccin afferri toti alieni periodo. Sic apud Caesar. de B. Ciu. 3, 18. f. dist. *Bello perfecto ab iis Cesar hæc dicta cognouit &c.* Vide Iudicem, in distinctio.

Ggg 2

REX